ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
«ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΟΧΗ»

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ & ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ

πλην Κρατικών Ενισχύσεων

Προτεραιότητα 10

«Ενίσχυση δεξιοτήτων στους τομείς της πολιτικής ετοιμότητας, αμυντικής βιομηχανίας και ασφάλειας στον κυβερνοχώρο»

Ειδικός στόχος 4ε - Βελτίωση της ποιότητας, της συμμετοχικότητας, της αποτελεσματικότητας και της συνάφειας με την αγορά εργασίας των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, μεταξύ άλλων μέσω της επικύρωσης της μη τυπικής και της άτυπης μάθησης, με σκοπό την υποστήριξη της απόκτησης βασικών ικανοτήτων, συμπεριλαμβανομένων των επιχειρηματικών και ψηφιακών δεξιοτήτων, και με την προώθηση της καθιέρωσης διττών συστημάτων κατάρτισης και μαθητείας

Ειδικός Στόχος 4ζ - Προώθηση της διά βίου μάθησης, ιδίως των ευέλικτων ευκαιριών αναβάθμισης των δεξιοτήτων και επανειδίκευσης για όλους, λαμβανομένων υπόψη των επιχειρησιακών και ψηφιακών δεξιοτήτων, καλύτερη πρόβλεψη των αλλαγών και των νέων απαιτήσεων για δεξιότητες με βάση τις ανάγκες της αγοράς εργασίας, διευκόλυνση των μεταβάσεων σταδιοδρομίας και προώθηση της επαγγελματικής κινητικότητας

Οκτώβριος 2026

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΕΣΠΑ 2021-2027
Πρόγραμμα Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ 3

1.1 Θεσμικό πλαίσιο που διέπει την επιλογή και έγκριση πράξεων 5

2. ΕΠΙΛΟΓΗ ΚΑΙ ΕΓΚΡΙΣΗ ΠΡΑΞΗΣ 7

2.1 Μεθοδολογία αξιολόγησης Πράξεων της Προτεραιότητας 10, Ειδικοί Στόχοι 4ε και 4ζ (πλην ΚΕ) 7

2.2 Αξιολόγηση προτάσεων 9

2.3 Κριτήρια επιλογής πράξεων 10

2.3.1 ΣΤΑΔΙΟ Α: Έλεγχος πληρότητας και επιλεξιμότητας πρότασης 10

2.3.2 ΣΤΑΔΙΟ Β: Αξιολόγηση των προτάσεων ανά ομάδα κριτηρίων 11

2.4 Διαδικασία αξιολόγησης των επιμέρους κατηγοριών κριτηρίων 22

3. ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ 23

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΕΣΠΑ 2021-2027
Πρόγραμμα Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο παρών οδηγός βασίζεται στις σχετικές κατευθύνσεις που περιλαμβάνονται στη Λειτουργική Περιοχή Ι: «Επιλογή και έγκριση πράξεων» του Παραρτήματος 7 «Εγχειρίδιο Διαδικασιών ΣΔΕ» και αφορά στην αξιολόγηση προτάσεων (πλην κρατικών ενισχύσεων) που συγχρηματοδοτούνται από το Πρόγραμμα «ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΟΧΗ» με την υποστήριξη του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+ (ΕΚΤ+) στο πλαίσιο της Προτεραιότητας 10, Ειδικοί Στόχοι 4ε και 4ζ, για δράσεις ενίσχυσης δεξιοτήτων στους τομείς της πολιτικής ετοιμότητας, αμυντικής βιομηχανίας και ασφάλειας στον κυβερνοχώρο.

Σκοπός του οδηγού είναι:

α) η υποστήριξη της εφαρμογής των διαδικασιών επιλογής και έγκρισης πράξεων ώστε να συμμορφώνονται με τις θεσμικές απαιτήσεις της προγραμματικής περιόδου 2021-2027 όπως προκύπτουν από τους σχετικούς Κανονισμούς της ΕΕ, την ενωσιακή και την εθνική νομοθεσία.

β) η διασφάλιση της επιλογής των καλύτερων προτάσεων από άποψη ποιότητας και κόστους που θα ολοκληρωθούν εγκαίρως σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμά τους και θα έχουν τη μεγαλύτερη συνεισφορά στις προτεραιότητες και τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα του Προγράμματος όπως ορίζονται/περιγράφονται στην εκάστοτε πρόσκληση.

Τα κριτήρια αξιολόγησης διαμορφώθηκαν έτσι ώστε να ανταποκρίνονται στη διαδικασία **είτε της άμεσης είτε της συγκριτικής αξιολόγησης** σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην **ενότητα 2.1** του παρόντος οδηγού.

Ενδεικτικοί τύποι παρεμβάσεων:

- Πρακτική άσκηση φοιτητών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (ΑΕΙ) και ΑΣΕΙ σε φορείς της αμυντικής βιομηχανίας, της κυβερνοασφάλειας και της πολιτικής ετοιμότητας
- Πρακτική εκπαίδευση φοιτητών ΑΣΕΙ, σε επιχειρησιακά μέσα για την παροχή υπηρεσιών πολιτικής προστασίας
- Χρηματοδότηση ανάπτυξης και υλοποίησης ΠΜΣ ή ΔΠΜΣ από ΑΕΙ και ΑΣΕΙ σε αντικείμενα σχετικά με κυβερνο-ασφάλεια ή εφαρμογές διττής χρήσης (άμυνα, πολιτική προστασία)
- Χρηματοδότηση διδακτορικών σε αντικείμενα διττής χρήσης
- Ένταξη της ετοιμότητας στην αντιμετώπιση κρίσεων/έκτακτων αναγκών στα προγράμματα σπουδών όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης
- Εκπαίδευση στις πρώτες βοήθειες για τους μαθητές/σπουδαστές/φοιτητές για περιπτώσεις κρίσεων/έκτακτων αναγκών
- Προγράμματα ανάπτυξης δεξιοτήτων για διασφάλιση διαθεσιμότητας και κινητικότητας εξειδικευμένου προσωπικού (π.χ. ΜΚΟ, ομάδες εθελοντών, υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης, προσωπικό υγειονομικής περίθαλψης κ.λπ.) για την αντιμετώπιση κρίσεων/εκτάκτων αναγκών
- Προγράμματα ανάπτυξης δεξιοτήτων του εκπαιδευτικού προσωπικού όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης σε θέματα έκτακτης ανάγκης, κυβερνοασφάλειας και πολιτικής προστασίας
- Εκπαίδευση οδηγών μέσων μεταφοράς σε παροχή υπηρεσιών πρώτων βοηθειών
- Εκπαίδευση στρατευσίμων σε θέματα πολιτικής προστασίας ή/και πολιτικής ετοιμότητας (π.χ. πρώτες βοήθειες κ.λπ.)
- Εκπαίδευση στις πρώτες βοήθειες του γενικού πληθυσμού για περιπτώσεις κρίσεων/εκτάκτων αναγκών.

Δυνητικοί Δικαιούχοι είναι οι θεσμικά αρμόδιοι φορείς (όπως Υπουργεία, εποπτευόμενοι φορείς Υπουργείων, Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα).

Οι εν λόγω παρεμβάσεις διέπονται ενδεικτικά από το ακόλουθο θεσμικό πλαίσιο:

- το Ν. 4957/2022 (ΦΕΚ 141/Α/21-7-2022) «Νέοι Ορίζοντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Ενίσχυση της ποιότητας, της λειτουργικότητας και της σύνδεσης των Α.Ε.Ι. με την κοινωνία και λοιπές διατάξεις», όπως ισχύει
- το Ν. 5128/2024 (ΦΕΚ 118/Α/30-07-2024), άρθρο 44 «Πρακτική άσκηση φοιτητών. Τροποποίηση άρθρου 69 ν. 4957/2022»
- το Ν. 4763/2020 (ΦΕΚ 254/Α/21-12-2020) «Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης, ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/958 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 28ης Ιουνίου 2018 σχετικά με τον έλεγχο αναλογικότητας πριν από τη θέσπιση νέας νομοθετικής κατοχύρωσης των επαγγελμάτων (ΕΕ L 173), κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας για το Ελληνογερμανικό Ίδρυμα Νεολαίας και άλλες διατάξεις», όπως ισχύει
- το Ν. 5094/2024 (ΦΕΚ 39/Α/13-03-2024) «Ενίσχυση του Δημόσιου Πανεπιστημίου Πλαίσιο λειτουργίας μη κερδοσκοπικών παραρτημάτων ξένων πανεπιστημίων και άλλες διατάξεις», όπως ισχύει
- το Ν. 5265/2026 (ΦΕΚ 3/Α/10-01-2026) «Χάρτης Μετάβασης των Ενόπλων Δυνάμεων στη Νέα Εποχή (Σταδιοδρομία και εξέλιξη Αξιωματικών, Υπαξιωματικών και Επαγγελματιών Οπλιτών των Ενόπλων Δυνάμεων, μισθολογικές ρυθμίσεις για το στρατιωτικό προσωπικό των Ενόπλων Δυνάμεων, αναδιοργάνωση ακαδημαϊκής εκπαίδευσης των Ενόπλων Δυνάμεων, στρατολογία των Ελλήνων, εθελοντική στράτευση γυναικών και άλλες διατάξεις)», όπως ισχύει
- την υπ' αριθμ. 82759/29-08-2022 (ΦΕΚ 4581/Β/30-08-2022) ΚΥΑ με θέμα «Σύστημα Σχεδιασμού και Διαχείρισης της υλοποίησης συγχρηματοδοτούμενων/επιδοτούμενων προγραμμάτων μη τυπικής μάθησης, Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης (Σ.Ε.Κ.) και Γενικής Εκπαίδευσης Ενηλίκων (Γ.Ε.Ε) καθώς και την υπ' αριθ. 90063/20-09-2022 (ΦΕΚ 4963/Β/22-09-2022) ΚΥΑ για την τροποποίηση αυτής
- το ν. 5029/2023 (ΦΕΚ 55/Α/10-03-2023), άρθρο 41 «Φορείς και όργανα επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 29 ν. 1566/1985»
- το ν. 3528/2007 (ΦΕΚ 26/Α/09-02-2007), άρθρο 47 «Υπηρεσιακή εκπαίδευση»
- το π.δ. 57/2007 (ΦΕΚ 59/Α/14-03-2007) «Κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο των διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας, που διέπουν το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Κ.Δ.Δ.Α.)», όπως ισχύει
- την υπ' αριθμ. ΔΙΠΑΑΔ/ΕΚΔΔΑ/Φ.4/οικ.9403/24-04-2020 (ΦΕΚ 1657/Β/04-05-2020) ΥΑ «Καθορισμός Συστήματος Πιστοποίησης Επιμόρφωσης», όπως ισχύει

Ο οδηγός αξιολόγησης προτάσεων συνοδεύεται από Παραρτήματα που αφορούν σε επιμέρους θέματα όπως:

- *Παράρτημα Ι:* Οδηγίες για την εξειδίκευση του κριτηρίου «Εξασφάλιση της προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία»
- *Παράρτημα ΙΙ:* Οδηγίες για την αρχική αξιολόγηση του κριτηρίου ύπαρξης κρατικής ενίσχυσης στην πράξη.

1.1 Θεσμικό πλαίσιο που διέπει την επιλογή και έγκριση πράξεων

Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060

Οι αρμοδιότητες της ΔΑ όσον αφορά στην επιλογή και έγκριση πράξεων προβλέπονται στον Καν. (ΕΕ) 2021/1060 ως ακολούθως:

Άρθρο 73 Επιλογή πράξεων από τη διαχειριστική αρχή

Σύμφωνα με το άρθρο 73 του Καν. 2021/1060 η ΔΑ καταρτίζει και εφαρμόζει κριτήρια και διαδικασίες που δεν εισάγουν διακρίσεις, είναι διαφανή, εξασφαλίζουν την προσβασιμότητα σε άτομα με αναπηρία και σε εμποδιζόμενα άτομα, διασφαλίζουν την ισότητα των φύλων και λαμβάνουν υπόψη τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την αρχή της βιώσιμης ανάπτυξης και την ενωσιακή πολιτική στον τομέα του περιβάλλοντος, σύμφωνα με το άρθρο 11 και την παρ. 1 του άρθρου 191 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).

Ειδικότερα, σύμφωνα με το ανωτέρω άρθρο του κανονισμού, για την επιλογή των πράξεων η ΔΑ:

α) εξασφαλίζει ότι οι επιλεγείσες πράξεις συμμορφώνονται με το πρόγραμμα, συμπεριλαμβανομένης της συνέπειάς τους με τις σχετικές στρατηγικές στις οποίες βασίζεται το πρόγραμμα, και ότι συμβάλλουν αποτελεσματικά στην επίτευξη των ειδικών στόχων του προγράμματος·

β) διασφαλίζει ότι οι επιλεγείσες πράξεις, οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής ενός αναγκαίου πρόσφορου όρου, συνάδουν με τις αντίστοιχες στρατηγικές και έγγραφα προγραμματισμού που έχουν καθοριστεί με στόχο την πλήρωση του εν λόγω αναγκαίου πρόσφορου όρου·

γ) διασφαλίζει ότι οι επιλεγείσες πράξεις αντιπροσωπεύουν τη βέλτιστη σχέση μεταξύ του ποσού της στήριξης, των δραστηριοτήτων που αναλαμβάνονται και της επίτευξης των στόχων·

δ) επαληθεύει ότι ο δικαιούχος διαθέτει τους απαραίτητους χρηματοδοτικούς πόρους και μηχανισμούς για να καλύψει τα έξοδα λειτουργίας και συντήρησης για πράξεις που περιλαμβάνουν επενδύσεις σε υποδομές ή παραγωγικές επενδύσεις, ώστε να διασφαλίσει την οικονομική τους βιωσιμότητα·

ε) διασφαλίζει ότι οι επιλεγείσες πράξεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2011/92/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου υπόκεινται σε εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων ή σε διαδικασία ελέγχου και ότι έχει ληφθεί δεόντως υπόψη η αξιολόγηση εναλλακτικών λύσεων, βάσει των απαιτήσεων της εν λόγω οδηγίας·

στ) επαληθεύει ότι όταν οι πράξεις έχουν ξεκινήσει πριν από την υποβολή αίτησης για χρηματοδότηση στη διαχειριστική αρχή, τηρείται το εφαρμοστέο δίκαιο·

ζ) διασφαλίζει ότι οι επιλεγείσες πράξεις εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του συγκεκριμένου Ταμείου και ότι εντάσσονται σε έναν τύπο παρέμβασης·

η) διασφαλίζει ότι οι πράξεις δεν περιλαμβάνουν δραστηριότητες οι οποίες αποτελούσαν τμήμα πράξης που υπόκειται σε μετεγκατάσταση σύμφωνα με το άρθρο 66 ή οι οποίες θα συνιστούσαν μεταφορά παραγωγικής δραστηριότητας σύμφωνα με το άρθρο 65 παράγραφος 1 στοιχείο α)·

θ) διασφαλίζει ότι οι επιλεγείσες πράξεις δεν επηρεάζονται άμεσα από αιτιολογημένη γνώμη της Επιτροπής όσον αφορά παράβαση δυνάμει του άρθρου 258 ΣΛΕΕ η οποία θέτει σε κίνδυνο τη νομιμότητα και την κανονικότητα των δαπανών ή την επιτέλεση των πράξεων·

ι) διασφαλίζει την ενίσχυση της κλιματικής ανθεκτικότητας των επενδύσεων σε υποδομές που έχουν αναμενόμενη διάρκεια ζωής τουλάχιστον 5 ετών.

Άρθρο 63 Επιλεξιμότητα

Στο άρθρο 63 του Καν. 2021/1060 ρυθμίζονται θέματα επιλεξιμότητας των δαπανών και συγκεκριμένα στην παρ. 6 προβλέπεται ότι οι πράξεις δεν επιλέγονται για στήριξη από τα Ταμεία σε περίπτωση που έχουν ολοκληρώσει το φυσικό αντικείμενό τους ή υλοποιηθεί πλήρως πριν να υποβληθεί η πρόταση από τον

δικαιούχο (αίτηση χρηματοδότησης) βάσει του Προγράμματος, ανεξαρτήτως του αν έχουν εκτελεστεί όλες οι σχετικές πληρωμές, με την επιφύλαξη της περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 20 του Καν. 2021/1060 για πράξεις που ανταποκρίνονται σε έκτακτες περιστάσεις. Επίσης, στην παρ. 9 του ίδιου άρθρου του Καν. 2021/1060 ορίζεται ότι μια πράξη μπορεί να λαμβάνει στήριξη από ένα ή περισσότερα Ταμεία ή από ένα ή περισσότερα Προγράμματα και από άλλα μέσα της Ένωσης. Στις περιπτώσεις αυτές, οι δαπάνες που δηλώνονται σε μια αίτηση πληρωμής για ένα από τα Ταμεία δεν δηλώνονται για κανένα από τα παρακάτω:

- στήριξη από άλλο Ταμείο ή μέσο της Ένωσης,
- στήριξη από το ίδιο Ταμείο στο πλαίσιο άλλου Προγράμματος.

Κανονισμός (ΕΕ) 2025/1913 για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/1057 για την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου + (ΕΚΤ+) όσον αφορά ειδικά μέτρα για την αντιμετώπιση στρατηγικών προκλήσεων

Στο άρθρο 1 προστίθεται διάταξη για την ανάπτυξη δεξιοτήτων στον τομέα της πολιτικής ετοιμότητας, στην αμυντική βιομηχανία, συμπεριλαμβανομένων των ικανοτήτων διπλής χρήσης, και στον τομέα της ασφάλειας στον κυβερνοχώρο. Συγκεκριμένα, «τα κράτη μέλη μπορούν να χρησιμοποιήσουν το ΕΚΤ+ για να παράσχουν στήριξη για την ανάπτυξη δεξιοτήτων στους τομείς της πολιτικής ετοιμότητας, της αμυντικής βιομηχανίας, συμπεριλαμβανομένων των ικανοτήτων διπλής χρήσης, και της ασφάλειας στον κυβερνοχώρο στο πλαίσιο ειδικών προτεραιοτήτων, δίνοντας προτεραιότητα σε δεξιότητες που σχετίζονται με τις ικανότητες διπλής χρήσης και την πολιτική ετοιμότητα».

Νόμος 4914/2022

Στον ν. 4914/2022, και συγκεκριμένα στο άρθρο 35 «Εξειδίκευση Προγράμματος», στο άρθρο 36 «Ένταξη πράξεων στα Προγράμματα», στο άρθρο 40 «Θέματα επιλεξιμότητας δαπανών στα Προγράμματα» και στο άρθρο 51 «Σύγκρουση συμφερόντων», ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα που αφορούν στην επιλογή και έγκριση των πράξεων. Σημειώνεται ότι:

- ✓ Κατά την αξιολόγηση των προτάσεων, η ΔΑ λαμβάνει υπόψη το Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΧΘΔ) και την τήρηση των αρχών και των δικαιωμάτων του. Τα σχετικά θεμελιώδη δικαιώματα που εξετάζονται είναι ενδεικτικά τα ακόλουθα: *8 Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, 16 Επιχειρηματική ελευθερία, 21 Απαγόρευση διακρίσεων, 23 Ισότητα ανδρών και γυναικών, 26 Ένταξη ατόμων με αναπηρίες, 37 Προστασία του περιβάλλοντος, 41 Χρηστή διοίκηση, 42 Πρόσβαση στα έγγραφα και ανάλογα τις προς αξιολόγηση προτάσεων και: 16 Επιχειρηματική ελευθερία, 17 Ιδιοκτησία, 33 Οικογενειακή και επαγγελματική ζωή, 36 Πρόσβαση στις υπηρεσίες οικονομικού ενδιαφέροντος, 38 Προστασία του καταναλωτή*.

  Εφόσον η ΔΑ έχει υπόνοια/ένδειξη μη συμμόρφωσης σε αρχή ή δικαίωμα του ΧΘΔ ανατρέχει σε «*Υποστηρικτική Λίστα κατά την αξιολόγηση, και επαλήθευση των πράξεων βάσει του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων*», η οποία δίνει κατευθυντήριες οδηγίες ως προς την τήρηση των αρχών και των δικαιωμάτων του ΧΘΔ, προκειμένου η ΔΑ να διαπιστώσει ως προς ποιο δικαίωμα δεν υπάρχει συμμόρφωση. Η ΔΑ λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για τη βελτίωση της πρότασης. Στην περίπτωση που η πρόταση δεν μπορεί να βελτιωθεί η ΔΑ απορρίπτει την πρόταση.

- ✓ Το πλαίσιο πρόληψης και αντιμετώπισης της σύγκρουσης συμφερόντων τίθεται από τον Κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) 2024/2509 σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης (Δημοσιονομικός Κανονισμός) και την 2021/C121/01 ανακοίνωση της Επιτροπής «Κατευθυντήριες Γραμμές για την αποφυγή και διαχείριση συγκρούσεων συμφερόντων στο πλαίσιο του Δημοσιονομικού Κανονισμού». Με βάση το πλαίσιο αυτό, ως σύγκρουση συμφερόντων νοείται η κατάσταση εκείνη κατά την οποία η αμερόληπτη και αντικειμενική άσκηση των καθηκόντων

προσώπου, το οποίο εμπλέκεται στη δημοσιονομική εφαρμογή υπό καθεστώς άμεσης, έμμεσης ή επιμερισμένης διαχείρισης, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών προπαρασκευαστικών πράξεων ή εθνικής αρχής σε οποιοδήποτε επίπεδο, υπονομεύεται από οικογενειακούς ή συναισθηματικούς λόγους ή από πολιτικούς ή εθνικούς δεσμούς, από οικονομικό συμφέρον ή από οποιοδήποτε άλλο άμεσο ή έμμεσο προσωπικό συμφέρον.

Σε κάθε περίπτωση, σύμφωνα με τον Δημοσιονομικό Κανονισμό, απαγορεύεται σε κάθε πρόσωπο το οποίο εμπλέκεται στη διαδικασία της αξιολόγησης, να προβαίνει σε οποιαδήποτε ενέργεια από την οποία θα μπορούσε να προκύψει σύγκρουση των συμφερόντων του με τα συμφέροντα της Ένωσης και στο πλαίσιο αυτό οφείλει να απέχει από οποιαδήποτε ενέργεια από την οποία θα μπορούσε να προκύψει σύγκρουση των προσωπικών συμφερόντων του με τα συμφέροντα της Ένωσης. Λαμβάνει, επίσης, τα κατάλληλα μέτρα για την αποφυγή φαινομένων σύγκρουσης συμφερόντων στα καθήκοντα για τα οποία είναι αρμόδιο και για την αντιμετώπιση καταστάσεων που μπορεί αντικειμενικά να εκληφθούν ως σύγκρουση συμφερόντων. Στο πλαίσιο αυτό, το πρόσωπο πρέπει να αναφέρει το ζήτημα στον ιεραρχικά ανώτερό του. Ο αρμόδιος ιεραρχικά ανώτερος πρέπει να επιβεβαιώνει γραπτώς αν υπάρχει σύγκρουση συμφερόντων.

Το στέλεχος/στελέχη της ΔΑ ή οι εξωτερικοί αξιολογητές, πριν διενεργήσουν την αξιολόγηση μιας υποβληθείσας πρότασης, οφείλουν να επιβεβαιώσουν στα σχετικά φύλλα αξιολόγησης ότι δεν υφίσταται σύγκρουση συμφερόντων κατά την άσκηση της αρμοδιότητας της αξιολόγησης της εν λόγω πρότασης. Η επιβεβαίωση, η οποία καταγράφεται σε σχετικό πεδίο στο ΟΠΣ, αποτελεί μέτρο πρόληψης σύγκρουσης συμφερόντων κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων διαχείρισης των Προγραμμάτων.

2. ΕΠΙΛΟΓΗ ΚΑΙ ΕΓΚΡΙΣΗ ΠΡΑΞΗΣ

Η διαδικασία για την επιλογή και έγκριση πράξεων περιγράφεται στη *Λειτουργική Περιοχή Ι* του Εγχειριδίου Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου.

Βασικό στάδιο της διαδικασίας είναι η *αξιολόγηση* των προτάσεων που υποβάλλουν οι δυνητικοί δικαιούχοι, κατόπιν πρόσκλησης που εκδίδει η ΔΑ. Η επιλογή της μεθοδολογίας αξιολόγησης, η προσαρμογή (προσθήκη, εξειδίκευση) των κριτηρίων επιλογής πράξεων καθώς και η βαρύτητα και η βαθμολόγηση αυτών γίνεται από τη ΔΑ και διαφοροποιείται/προσαρμόζεται ανάλογα με τις δράσεις και τους ειδικότερους στόχους των προσκλήσεων. Η μεθοδολογία και τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται για την επιλογή των πράξεων εγκρίνονται από την Επιτροπή Παρακολούθησης.

Σε κάθε περίπτωση, η μεθοδολογία αξιολόγησης και τα κριτήρια επιλογής πράξεων πρέπει να είναι σαφώς προσδιορισμένα, διαφανή, και να συνοδεύουν την πρόσκληση υποβολής προτάσεων ώστε να είναι εκ των προτέρων γνωστοί οι όροι και οι προϋποθέσεις αξιολόγησης των προτάσεων.

Τα εγκεκριμένα κριτήρια δεν μπορούν να τροποποιούνται κατά τη διαδικασία της επιλογής των πράξεων στο πλαίσιο της ίδιας πρόσκλησης.

2.1 Μεθοδολογία αξιολόγησης Πράξεων της Προτεραιότητας 10, Ειδικοί Στόχοι 4ε και 4ζ (πλην ΚΕ)

Οι βασικές μεθοδολογίες αξιολόγησης είναι:

- **Άμεση Αξιολόγηση.** Στην άμεση αξιολόγηση, στην πρόσκληση ορίζονται η αρχική, καθώς και η καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προτάσεων των δυνητικών δικαιούχων. Κάθε πρόταση που υποβάλλεται αξιολογείται άμεσα χωρίς να απαιτείται να παρέλθει η προθεσμία υποβολής. Εφόσον η πρόταση ικανοποιεί τα κριτήρια που ορίζονται στην πρόσκληση προωθείται για ένταξη στο Πρόγραμμα. Η αξιολόγηση των υποβαλλομένων προτάσεων συνεχίζεται, με τη σειρά της ημερομηνίας και ώρας της

ηλεκτρονικής υποβολής τους στο ΟΠΣ, μέχρι να εξαντληθεί ο διαθέσιμος προϋπολογισμός της πρόσκλησης ή μέχρι να αξιολογηθεί ο συνολικός αριθμός των προτάσεων. Στην περίπτωση εξάντλησης του διαθέσιμου προϋπολογισμού, η ΔΑ ενημερώνει τους δυνητικούς δικαιούχους μέσω του ιστότοπου του Προγράμματος.

- **Συγκριτική Αξιολόγηση.** Στη συγκριτική αξιολόγηση, στην πρόσκληση ορίζονται η αρχική, καθώς και η καταληκτική ημερομηνία μέχρι την οποία πρέπει να υποβληθούν οι προτάσεις των δυνητικών δικαιούχων. Η έναρξη της αξιολόγησης των προτάσεων ξεκινά μετά τη λήξη της προθεσμίας υποβολής των προτάσεων. Από τα κριτήρια τα οποία βαθμολογούνται προκύπτει η συνολική βαθμολογία κάθε πρότασης βάσει της οποίας θα καθοριστεί η σειρά κατάταξης των προτάσεων. Οι προτάσεις που επιλέγονται για χρηματοδότηση είναι εκείνες που είναι θετικά αξιολογημένες και έχουν τις υψηλότερες βαθμολογίες (μέχρι να εξαντληθεί ο διαθέσιμος προϋπολογισμός της πρόσκλησης).

  Στην περίπτωση ένταξης περισσοτέρων της μίας προτάσεων, σημειώνεται ότι εάν ο διαθέσιμος προϋπολογισμός της πρόσκλησης, είτε πριν είτε μετά την αξιολόγηση της πρότασης, δεν επαρκεί για την υλοποίηση της πράξης, η πρόταση απορρίπτεται στο σύνολό της.

  Σε περίπτωση ισοβαθμίας μεταξύ προτάσεων, προηγείται η πρόταση που θα συγκεντρώνει την υψηλότερη συνολική βαθμολογία στην ομάδα κριτηρίων σκοπιμότητας. Σε περίπτωση νέας ισοβαθμίας, εξετάζονται κατά προτεραιότητα:

  - η βαθμολογία του κριτηρίου πληρότητας και σαφήνειας του φυσικού αντικειμένου
  - η βαθμολογία του κριτηρίου ωριμότητας
  - οι επί μέρους βαθμοί των κριτηρίων σκοπιμότητας με την ακόλουθη φθίνουσα σειρά: αποδοτικότητα, αποτελεσματικότητα, καινοτομία, βιωσιμότητα/λειτουργικότητα/αξιοποίηση, αναγκαιότητα.

2.1.1 Επιλογή μεθοδολογίας αξιολόγησης

Η ΔΑ επιλέγει τη μεθοδολογία αξιολόγησης ανά Πρόσκληση σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην παρούσα ενότητα.

Κατά κανόνα η άμεση αξιολόγηση είναι ταχύτερη κατά τη διεκπεραίωσή της και επιτρέπει στους δυνητικούς δικαιούχους που διαθέτουν ετοιμότητα υποβολής προτάσεων (και πληρούν τις προϋποθέσεις της πρόσκλησης) να χρηματοδοτηθούν χωρίς σημαντικές καθυστερήσεις, αφού κάθε πρόταση αξιολογείται με τη σειρά υποβολής της.

Η συγκριτική αξιολόγηση, παρά το γεγονός ότι κατά κανόνα είναι περισσότερο χρονοβόρα διαδικασία, καθώς προϋποθέτει να έχει υποβληθεί το σύνολο των προτάσεων για να αρχίσει η αξιολόγησή τους, πλεονεκτεί στην τεκμηρίωση της επιλογής των πλέον κατάλληλων πράξεων, αφού κάθε πρόταση συνοδεύεται από αναλυτική κλιμακούμενη βαθμολόγηση των κριτηρίων, βάσει της οποίας επιλέγονται τελικά οι προτάσεις με τη μεγαλύτερη συνολική βαθμολογία.

Για την επιλογή της καταλληλότερης μεθοδολογίας αξιολόγησης, ώστε να μεγιστοποιηθεί η συμβολή της χρηματοδότησης στην επίτευξη των στόχων του Προγράμματος, συνεκτιμώνται παράμετροι που συσχετίζονται με τα ειδικότερα χαρακτηριστικά των δράσεων που συμπεριλαμβάνονται σε κάθε πρόσκληση. Ενδεικτικά αναφέρονται:

✓ *το πλήθος και οι αρμοδιότητες των δυνητικών δικαιούχων*

Στην περίπτωση που η πρόσκληση απευθύνεται σε συγκεκριμένο δυνητικό δικαιούχο (π.χ. λόγω θεσμικής αποκλειστικής αρμοδιότητας) είναι προφανές ότι επιλέγεται η άμεση αξιολόγηση. Αντιθέτως, για

προσκλήσεις που απευθύνονται σε πολλούς δυνητικούς δικαιούχους που διεκδικούν «ανταγωνιστικά» τη χρηματοδότηση στο πλαίσιο της ίδιας πρόσκλησης κατά κανόνα επιλέγεται η συγκριτική αξιολόγηση.

- ✓ *το φυσικό αντικείμενο των πράξεων*

  Η συγκριτική αξιολόγηση ενδείκνυται κατεξοχήν σε περιπτώσεις ομοειδών πράξεων με κοινά χαρακτηριστικά όσον αφορά το φυσικό τους αντικείμενο, για τις οποίες η σύγκριση είναι ευχερέστερη. Παράδειγμα, σε κατηγορίες πράξεων όπως είναι τα ερευνητικά προγράμματα, η συγκριτική αξιολόγηση πλεονεκτεί έναντι της άμεσης. Η άμεση αξιολόγηση είναι προσφορότερη για πράξεις, η υλοποίηση των οποίων είναι επιβεβλημένη από ανελαστικές υποχρεώσεις της χώρας σε επίπεδο ΕΕ και περιγράφονται με σαφήνεια στην πρόσκληση.

- ✓ *το ύψος του διαθέσιμου προϋπολογισμού (συγχρηματοδοτούμενη δημόσια δαπάνη)*

  Εφόσον οι πόροι που θα διατεθούν μέσω της πρόσκλησης εκτιμάται ότι επαρκούν για τη χρηματοδότηση των προτάσεων που τελικά θα υποβληθούν (π.χ. πράξεις υποδομών όπου είναι γνωστές στη ΔΑ οι ανάγκες που πρέπει να καλυφθούν) κατά κανόνα επιλέγεται η άμεση αξιολόγηση (εφόσον άλλοι παράγοντες δεν συνηγορούν για το αντίθετο). Αντίθετα, αν ο διαθέσιμος προϋπολογισμός δεν μπορεί να καλύψει το σύνολο των καταγεγραμμένων αναγκών, είναι σκόπιμη η επιλογή της συγκριτικής αξιολόγησης.

- ✓ *έργα στρατηγικής σημασίας*

  Για τα έργα στρατηγικής σημασίας επιλέγεται αποκλειστικά η άμεση αξιολόγηση.

Όλες οι ανωτέρω παράμετροι συνεκτιμώνται συνδυαστικά κατά την επιλογή της μεθοδολογίας αξιολόγησης των προτάσεων.

2.2 Αξιολόγηση προτάσεων

Σύμφωνα με τη *Διαδικασία ΔΙ_2: Επιλογή και έγκριση πράξης (πράξεις πλην ΚΕ),* οι προτάσεις *(Τεχνικό Δελτίο Πράξης με συνημμένα όλα τα απαραίτητα έγγραφα όπως αυτά έχουν προσδιοριστεί στην Πρόσκληση)* υποβάλλονται αποκλειστικά μέσω του ΟΠΣ.

Κατά την υποβολή της πρότασης, γίνεται από το ΟΠΣ ένας **αρχικός έλεγχος συμβατότητας της πρότασης**, προκειμένου να επιτραπεί ή όχι η υποβολή της, κατά τον οποίο επιβεβαιώνεται ότι:

- ✓ Η ημερομηνία υποβολής της πρότασης είναι εντός της προθεσμίας που τίθεται στην πρόσκληση.
- ✓ Ο αιτούμενος προϋπολογισμός της πρότασης είναι εντός ορίων, εφόσον τίθενται στην πρόσκληση.
- ✓ Ο κύριος πράξης που έχει δηλωθεί στο Τεχνικό Δελτίο Πράξης περιλαμβάνεται στους δυνητικούς δικαιούχους που έχουν οριστεί στην πρόσκληση (όταν αυτοί είναι μοναδικά προσδιορισμένοι).
- ✓ Η περίοδος υλοποίησης της προτεινόμενης πράξης εμπίπτει εντός της περιόδου επιλεξιμότητας των δαπανών, όπως αυτή ορίζεται στην πρόσκληση.
- ✓ Το Τεχνικό Δελτίο Πράξης είναι πλήρως συμπληρωμένο και έχουν απαντηθεί όλα τα ερωτήματα της υπεύθυνης δήλωσης του νόμιμου εκπροσώπου του δικαιούχου (π.χ. περί μη ολοκλήρωσης φυσικού αντικειμένου, μη διπλή χρηματοδότηση, κ.λπ.).
- ✓ Έχουν επισυναφθεί στο ΤΔΠ όλα τα απαιτούμενα συνοδευτικά έγγραφα, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην πρόσκληση.

Στη συνέχεια ακολουθεί η αξιολόγηση των προτάσεων, η οποία διενεργείται σε δύο στάδια:

- ✓ *ΣΤΑΔΙΟ Α:* Έλεγχος πληρότητας και επιλεξιμότητας πρότασης.

- ✓ *ΣΤΑΔΙΟ Β:* Αξιολόγηση των προτάσεων ανά κριτήριο / ομάδα κριτηρίων.

Η αξιολόγηση πραγματοποιείται από τα αρμόδια στελέχη της ΔΑ, ή από εξωτερικούς αξιολογητές με απόφαση της ΔΑ, για τα/τους οποία/οποίους διασφαλίζεται ότι δεν υφίσταται σύγκρουση συμφερόντων μέσω της υποβολής σχετικής δήλωσης (Υπόδειγμα 1) σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στη με αρ. 157460/ΕΞ2024 εγκύκλιο της ΕΥΘΥΠΣ *«Οδηγίες/διευκρινίσεις για: α) τις δηλώσεις μη σύγκρουσης συμφερόντων στο πλαίσιο της Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027 κατ΄ άρθρο 51 του ν. 4914/2022 προς τις Διαχειριστικές Αρχές και τους Ενδιάμεσους Φορείς του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου των Προγραμμάτων της ΠΠ 2021-2027 που χρηματοδοτούνται από τα Ταμεία και προς την Κεντρική Υπηρεσία της ΜΟΔ ΑΕ (Υπόδειγμα 1) […]»* και στην ΥΑ 198477 ΕΞ 2024 «*Καθορισμός και εξειδίκευση των θεμάτων που αφορούν στη ρήτρα αμεροληψίας και ζητημάτων πρόληψης καταστάσεων σύγκρουσης συμφερόντων της διάταξης του άρθρου 51 του ν. 4914/2022 (Α΄ 61)*» (ΦΕΚ Β 7629).

Η αξιολόγηση των προτάσεων πρέπει να ολοκληρώνεται

- στην περίπτωση της άμεσης αξιολόγησης, κατά κανόνα *εντός σαράντα (40) ημερών* από την ημερομηνία υποβολής στη ΔΑ της σχετικής πρότασης,
- στην περίπτωση συγκριτικής αξιολόγησης, κατά κανόνα *εντός ενενήντα (90) ημερών* από την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας υποβολής προτάσεων.

Οι προθεσμίες αυτές είναι δυνατόν να προσαρμόζονται και να προσαυξάνονται σε ειδικές περιπτώσεις π.χ. σύνθετων προτάσεων ή όταν υπάρχει μεγάλος αριθμός προτάσεων που υποβάλλονται στο ίδιο χρονικό διάστημα ή καθυστερήσεις που δεν οφείλονται στη ΔΑ. Το χρονικό διάστημα από την ενημέρωση του δικαιούχου μέχρι την αποστολή από αυτόν των συμπληρωματικών στοιχείων, εφόσον απαιτούνται, δεν προσμετράται στην προθεσμία που έχει η ΔΑ στη διάθεσή της για να ολοκληρώσει την αξιολόγηση.

2.3 Κριτήρια επιλογής πράξεων

2.3.1 ΣΤΑΔΙΟ Α: Έλεγχος πληρότητας και επιλεξιμότητας πρότασης

Το Στάδιο Α έχει στόχο να διασφαλίσει, ανεξάρτητα από τη μεθοδολογία της αξιολόγησης (συγκριτική ή άμεση), τις ελάχιστες προϋποθέσεις που προβλέπονται στο κανονιστικό πλαίσιο και στην πρόσκληση, προκειμένου η πρόταση να προχωρήσει στο Στάδιο Β της αξιολόγησης.

Κατά το Στάδιο Α εξετάζεται η πληρότητα της πρότασης ως προς τα επιμέρους κριτήρια επιλογής πράξεων όπως αυτά έχουν εγκριθεί από την οικεία Επιτροπή Παρακολούθησης. Ειδικότερα εξετάζονται τα εξής:

- ✓ **Δικαιούχος που εμπίπτει στην πρόσκληση**. Εξετάζεται εάν ο φορέας που υποβάλει την πρόταση εμπίπτει στις κατηγορίες δυνητικών δικαιούχων που έχουν οριστεί στην πρόσκληση.
  - ➲ *Το κριτήριο είναι δυαδικό (ναι/όχι).*

- ✓ **Αρμοδιότητα του δικαιούχου να υλοποιήσει την πράξη.** Εξετάζεται εάν ο φορέας που υποβάλει την πρόταση έχει εκ των καταστατικών του σκοπών την αρμοδιότητα υλοποίησης της πράξης (ή συγκεκριμένου υποέργου). Η αρμοδιότητα αυτή προκύπτει, μεταξύ άλλων, από το σκοπό, την αποστολή και τα αντικείμενα δραστηριότητας του φορέα, τη χωρική αναφορά της αρμοδιότητας, την ευθύνη για τη λειτουργία της πράξης / έργου (όπου αυτό έχει εφαρμογή). Ο έλεγχος γίνεται με βάση στοιχεία τεκμηρίωσης, όπως κανονιστικές αποφάσεις, καταστατικά φορέων κλπ., που η ΔΑ αναζητάει από την καρτέλα του φορέα στο ΟΠΣ.

  Στις περιπτώσεις πράξεων για τις οποίες έχει συναφθεί ή πρόκειται να συναφθεί σύμβαση συνεργασίας μεταξύ του φορέα που, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, έχει την αρμοδιότητα υλοποίησης της πράξης και άλλου φορέα, κατ' εφαρμογή του άρθρου 12 παρ. 1 έως 4 του ν. 4412/2016, των

άρθρων 646 έως 654 του ν. 5314/2026, ή άλλης ειδικής διάταξης που προβλέπει τη σύναψη αντίστοιχης σύμβασης συνεργασίας, και η ευθύνη υλοποίησης της πράξης αναλαμβάνεται από τον έτερο συμβαλλόμενο φορέα ως δικαιούχο, εξετάζεται, κατά το παρόν στάδιο, η ύπαρξη του σχεδίου της σχετικής σύμβασης στα συνημμένα έγγραφα του ΤΔΠ. Η πληρότητα και το περιεχόμενο της σύμβασης συνεργασίας αξιολογούνται στο Β στάδιο της αξιολόγησης (2η ομάδα κριτηρίων), μέσω της συμπλήρωσης της *Λίστας Ελέγχου Δημοσίων Συμβάσεων μεταξύ Φορέων του Δημοσίου* και βάσει των οδηγιών της.

➲ *Το κριτήριο είναι δυαδικό (ναι/όχι).*

✓ **Αρμοδιότητα του φορέα λειτουργίας και συντήρησης.** Για πράξεις που περιλαμβάνουν επενδύσεις σε υποδομές ή παραγωγικές επενδύσεις, εξετάζεται εάν ο φορέας λειτουργίας και συντήρησης έχει τη σχετική αρμοδιότητα. Ο έλεγχος γίνεται με βάση στοιχεία τεκμηρίωσης, όπως κανονιστικές αποφάσεις, καταστατικά φορέων κ.λπ. που η ΔΑ αναζητάει από την καρτέλα του φορέα στο ΟΠΣ. Εάν ο φορέας λειτουργίας και συντήρησης δεν ταυτίζεται με τον δικαιούχο της πράξης και τα στοιχεία αυτά δεν υπάρχουν στο ΟΠΣ, τότε υποβάλλονται συνημμένα κατά την υποβολή της πρότασης/ΤΔΠ.

➲ *Το κριτήριο είναι δυαδικό (ναι/όχι) ή δεν εφαρμόζεται.*

✓ **Η πρόταση εμπίπτει στο στόχο πολιτικής, στην προτεραιότητα, στους ειδικούς στόχους, στα πεδία παρέμβασης και στους όρους που έχουν οριστεί στην πρόσκληση**. Εξετάζεται εάν η πρόταση συνάδει με τα στοιχεία του Προγράμματος που έχουν οριστεί στην πρόσκληση. Δηλαδή αν η πρόταση εμπίπτει στο στόχο πολιτικής, στην προτεραιότητα, στους ειδικούς στόχους, στα πεδία παρέμβασης, στους τύπους των δράσεων και στους όρους της εκάστοτε πρόσκλησης.

➲ *Το κριτήριο είναι δυαδικό (ναι/όχι).*

✓ **Τυπική πληρότητα της υποβαλλόμενης πρότασης.** Εξετάζεται εάν το ΤΔΠ είναι πλήρως συμπληρωμένο *(συμπεριλαμβανομένων όλων των πεδίων της υπεύθυνης δήλωσης του νόμιμου εκπροσώπου του δικαιούχου)* και εάν έχουν επισυναφθεί σε αυτό όλα τα απαιτούμενα συνοδευτικά έγγραφα όπως τυποποιημένα έντυπα του ΣΔΕ, μελέτες, αποφάσεις των αρμόδιων ή συλλογικών οργάνων του δικαιούχου, κοκ, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στη σχετική πρόσκληση.

➲ *Το κριτήριο είναι δυαδικό (ναι/όχι).*

✓ **Υποβολή αποφάσεων των αρμόδιων ή και συλλογικών οργάνων του δικαιούχου ή άλλων αρμόδιων οργάνων.** Εξετάζεται εάν έχουν υποβληθεί, συνημμένα στο ΤΔΠ, αποφάσεις των αρμόδιων ή και συλλογικών οργάνων του δικαιούχου ή άλλων αρμόδιων οργάνων, όπου αυτό προβλέπεται ή απαιτείται από τη σχετική νομοθεσία.

➲ *Το κριτήριο είναι δυαδικό (ναι/όχι).*

Η θετική αξιολόγηση όλων των κριτηρίων του Σταδίου Α (με εξαίρεση το υπ' αριθμ. 3 σημείο, το οποίο απαιτείται μόνο σε περιπτώσεις υποδομών ή παραγωγικών επενδύσεων) **αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για να ξεκινήσει το Στάδιο Β** της αξιολόγησης των προτάσεων. Διαφορετικά, η πρόταση απορρίπτεται και ενημερώνεται σχετικά ο δυνητικός δικαιούχος.

2.3.2 ΣΤΑΔΙΟ Β: Αξιολόγηση των προτάσεων ανά ομάδα κριτηρίων

Κατά το Στάδιο Β διενεργείται η αξιολόγηση των προτάσεων σύμφωνα με τα κριτήρια επιλογής πράξεων, τα οποία διακρίνονται σε **τέσσερις βασικές ομάδες,** ως ακολούθως:

1η ΟΜΑΔΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ: Πληρότητα περιεχομένου πρότασης (συντελεστής στάθμισης 25%)
Κατά την εξέταση της εν λόγω ομάδας κριτηρίων αξιολογείται:

- ✓ **Πληρότητα και σαφήνεια του φυσικού αντικειμένου (συντελεστής στάθμισης 25%).** Η πράξη εξετάζεται ως προς:
  α) τα βασικά τεχνικά, λειτουργικά και λοιπά χαρακτηριστικά της,
  β) τον τρόπο υλοποίησης (επιλογή μεθοδολογίας και ανάλυση της υλοποίησης της πράξης με αναφορά σε όλα τα επιμέρους υποέργα αυτής, απαιτούμενες ενέργειες/εργασίες που συνάδουν με το φυσικό αντικείμενο της πράξης και κρίνονται απαραίτητες για την υλοποίησή της, χρονική αλληλουχία ενεργειών, καταλληλότητα δράσεων προβολής και επικοινωνίας ανάλογης έκτασης με την πράξη),
  γ) την αποτύπωση των παραδοτέων της πράξης.

  ➲ *Το κριτήριο βαθμολογείται με ελάχιστη αποδεκτή βαθμολογία. Η κλίμακα της βαθμολογίας ορίζεται από 1 έως 10 (με ακρίβεια πρώτου δεκαδικού ψηφίου). Η ελάχιστη αποδεκτή βαθμολογία ορίζεται σε επτά (7). Πρόταση με βαθμολογία χαμηλότερη της ελάχιστα αποδεκτής απορρίπτεται.*

- ✓ **Συμβολή της πράξης στη σύνδεση των συστημάτων εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας σε κρίσιμους τομείς εθνικής και ευρωπαϊκής στρατηγικής σημασίας.** Ειδικότερα εξετάζεται η συμβολή της πράξης:
  - στην ενίσχυση/διασύνδεση των συστημάτων εκπαίδευσης/κατάρτισης με την αγορά εργασίας σε κρίσιμους τομείς εθνικής και ευρωπαϊκής στρατηγικής σημασίας, όπως η κυβερνοασφάλεια, η πολιτική ετοιμότητα, η άμυνα και οι τεχνολογίες διττής χρήσης,
  - στη σύνδεση της ακαδημαϊκής εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας,
  - στην ανάπτυξη δεξιοτήτων στους τομείς της υπερπροηγμένης τεχνολογίας, βιοτεχνολογίας και αμυντικής τεχνολογίας,
  - στην ανάπτυξη δεξιοτήτων σε θέματα πολιτικής προστασίας, πρώτων βοηθειών, επιχειρησιακής ετοιμότητας και ανταπόκρισης σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης,
  - στην ενίσχυση της κοινωνικής ανθεκτικότητας, της ικανότητας αντιμετώπισης κρίσεων και της προετοιμασίας του πληθυσμού,
  - στην ενίσχυση δεξιοτήτων για την ενδυνάμωση κρίσιμων ομάδων του πληθυσμού και υπηρεσιών πρώτης γραμμής.

  ➲ *Το κριτήριο είναι δυαδικό (ναι/όχι). Σημειώνεται ότι δεν μπορεί να ενταχθεί πράξη, η οποία συμβάλλει αρνητικά στο κριτήριο. Η τιμή ΝΑΙ δύναται να δοθεί υπό προϋποθέσεις ή αναπροσαρμογές της προτεινόμενης Πράξης, που αποφασίζει η Διαχειριστική Αρχή.*

- ✓ **Έλεγχος μη διπλής χρηματοδότησης.** Η πράξη ελέγχεται ως προς το ενδεχόμενο διπλής χρηματοδότησης του ίδιου φυσικού αντικειμένου με χρήση δύο αναφορών που παράγονται από το ΟΠΣ. Οι αναφορές παρέχουν ολοκληρωμένη εικόνα ανά φορέα περιλαμβάνοντας το σύνολο των δεδομένων που τηρούνται στο ΟΠΣ μαζί με περιγραφή του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου των πράξεων, προκειμένου να διασφαλίζεται ο έγκαιρος εντοπισμός πιθανών περιπτώσεων διπλής χρηματοδότησης. Ειδικότερα:

  α) *Κατάλογος πράξεων φορέα (δικαιούχου – κύριου του έργου – εταίρου):* Περιλαμβάνει πλήρη κατάλογο των πράξεων (ενταγμένων, ολοκληρωμένων, απενταγμένων) και των προτάσεων υπό αξιολόγηση, στις οποίες συμμετέχει ο φορέας στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2014-2020, ΕΣΠΑ 2021-

2027, ΤΑΑ, ΤΑΜΕΥ και ΕΠΑ, ανάλογα με τον ρόλο του ως δικαιούχου, κυρίου του έργου ή εταίρου (συνδικαιούχου).

β) *Κατάλογος συμβάσεων δικαιούχου:* Περιλαμβάνει πλήρη κατάλογο των συμβάσεων του δικαιούχου σε συνδυασμό με τους αναδόχους.

Στις περιπτώσεις που ο έλεγχος της μη διπλής χρηματοδότησης του ίδιου φυσικού αντικειμένου δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί κατά την αξιολόγηση της πρότασης, τότε ελέγχεται η ύπαρξη σχετικής πρόβλεψης που διασφαλίζει τη μη διπλή χρηματοδότηση είτε στην πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος (εάν προβλέπεται) είτε σε άλλη απόφαση που απαιτεί έγκριση από τη ΔΑ.

➲ *Το κριτήριο είναι δυαδικό (ναι/όχι). Σημειώνεται ότι δεν μπορεί να ενταχθεί πράξη, η οποία συμβάλλει αρνητικά στο κριτήριο. Η τιμή ΝΑΙ δύναται να δοθεί υπό προϋποθέσεις ή αναπροσαρμογές της προτεινόμενης Πράξης, που αποφασίζει η Διαχειριστική Αρχή.*

✓ **Ρεαλιστικότητα του προϋπολογισμού.** Εξετάζεται ο προϋπολογισμός της πράξης σε σχέση με το προτεινόμενο φυσικό αντικείμενο. Ενδεικτικά στοιχεία που αξιολογούνται είναι:

α) ***Η πληρότητα του προτεινόμενου προϋπολογισμού.*** Εξετάζεται εάν η πράξη περιλαμβάνει όλα τα αναγκαία κόστη για την υλοποίηση του φυσικού αντικειμένου / παραδοτέων, καθώς και αν συμμορφώνεται με τους εθνικούς κανόνες επιλεξιμότητας και τους τυχόν ειδικότερους όρους της πρόσκλησης, ώστε αφενός να εξασφαλίζεται η επαρκής χρηματοδότηση του επιδιωκόμενου λειτουργικού αποτελέσματος της πράξης, αλλά και να αποφεύγονται μη αναγκαία ή μη επιλέξιμα κόστη. Ενδεικτικά αναφέρονται κάποια παραδείγματα:

- Για την προμήθεια εξοπλισμού ενδέχεται να απαιτούνται διαμορφώσεις των χώρων εγκατάστασης του εξοπλισμού.
- Για ηλεκτρονικές υπηρεσίες/προϊόντα ενδέχεται να απαιτείται αναβάθμιση ηλεκτρονικών συστημάτων των χρηστών.
- Για τα έργα που υλοποιούνται με ίδια μέσα εξετάζεται:

  i) εάν οι κατηγορίες δαπανών που δηλώνονται στο Τεχνικό Παράρτημα Υλοποίησης Με Ίδια Μέσα ή στο Έντυπο Ανάλυσης Κόστους (ΕΑΚ) και τη σχετική απόφαση (ΥΑ άρθρου 9 π.δ. 24/2019) στην περίπτωση των αρχαιολογικών ερευνών/εργασιών που υλοποιούνται με ίδια μέσα, συνάδουν με το φυσικό αντικείμενο, τα πακέτα εργασίας και τα παραδοτέα, καθώς και τις δραστηριότητες που η υλοποίησή τους είναι απαραίτητη για την επίτευξη των παραδοτέων και αποτυπώνονται τα στοιχεία που είναι απαραίτητα για την αξιολόγηση της πράξης,

  ii) εάν ορθά κατανέμονται οι κατηγορίες δαπανών στις επί μέρους εργασίες και πακέτα εργασίας.

- Σε πράξεις που υλοποιούνται με τη χρήση επιλογών απλοποιημένου κόστους, το κριτήριο θεωρείται ότι πληρείται εφόσον οι επιλογές αυτές προβλέπονται στην πρόσκληση για υποβολή προτάσεων και η επιλογή απλοποιημένου κόστους καλύπτει κατηγορίες δαπανών που είναι επιλέξιμες και αναγκαίες για την υλοποίηση των προτεινόμενων δραστηριοτήτων/ενεργειών. Σε περίπτωση που ο προϋπολογισμός της πράξης περιλαμβάνει πραγματικές δαπάνες και δαπάνες βάσει απλοποιημένου κόστους, εξετάζεται επιπλέον ότι δεν υπάρχει αλληλεπικάλυψη μεταξύ των πραγματικών δαπανών και των δαπανών βάσει απλοποιημένου κόστους ώστε να διασφαλισθεί η μη διπλή χρηματοδότηση των ίδιων δαπανών. Σε περίπτωση που ο προϋπολογισμός της πράξης περιλαμβάνει συνδυασμό επιλογών απλοποιημένου κόστους, εξετάζεται πιθανή αλληλεπικάλυψη μεταξύ των δαπανών που καλύπτονται από τις διαφορετικές επιλογές απλοποιημένου κόστους.

β) ***Το εύλογο του κόστους***. Εξετάζεται κατά πόσο η κοστολόγηση της πράξης είναι εύλογη. Ο δυνητικός δικαιούχος φέρει την ευθύνη να υποβάλει τα απαραίτητα αποδεικτικά στοιχεία (επεξηγήσεις, υπολογισμούς, εκθέσεις, στατιστικά, κ.ά.) που επιτρέπουν την αξιολόγηση του εύλογου των εκτιμώμενων αξιών και του προϋπολογισμού της πράξης. Θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι οι εκτιμήσεις βασίζονται, κατά περίπτωση, σε πραγματικά οικονομικά ή/και στατιστικά δεδομένα, κατάλληλες αναλύσεις και αξιόπιστες μεθόδους πρόβλεψης, ενώ τυχόν αναφορές σε συνθήκες της αγοράς ή μεταβολές τιμών θα πρέπει να τεκμηριώνονται και να συνδέονται σαφώς με τις εκτιμώμενες δαπάνες. Σε περιπτώσεις όπου τα υποβληθέντα στοιχεία δεν επαρκούν για την εξαγωγή ασφαλούς συμπεράσματος, η ΔΑ ζητά συμπληρωματικές πληροφορίες ή διευκρινίσεις. **Το Φύλλο Αξιολόγησης Πράξης πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον τα αποδεικτικά στοιχεία που εξετάστηκαν, τον τρόπο με τον οποίο αυτά αξιολογήθηκαν, ώστε να τεκμηριωθεί το συμπέρασμα ότι οι εκτιμώμενες αξίες είναι εύλογες**. Πιο συγκεκριμένα για:

i) *Δημόσια έργα και δημόσιες συμβάσεις μελετών και τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών*

Οι προϋπολογισμοί των ανωτέρω προκύπτουν από τα αναλυτικά τιμολόγια δημοσίων έργων για διάφορες κατηγορίες έργων και από τον κανονισμό προεκτιμώμενων αμοιβών μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών. Ο προϋπολογισμός της πρότασης πρέπει να έχει συνταχθεί με βάση τα τελευταία εγκεκριμένα τιμολόγια.

ii) *Δημόσιες συμβάσεις προμηθειών*

Το εύλογο του προϋπολογισμού για προμήθειες μπορεί να βασισθεί:

- στο πραγματικό κόστος από παρεμφερείς πράξεις που έχουν υλοποιηθεί, λαμβάνοντας υπόψη τις επικρατούσες συνθήκες της αγοράς κατά το χρόνο αξιολόγησης της πρότασης,
- σε έρευνα αγοράς συμπεριλαμβανομένης της αναζήτησης και διασταύρωσης τιμών από επίσημους προμηθευτές ή μέσω του διαδικτύου,
- σε μη δεσμευτικές προσφορές (π.χ. τουλάχιστον δύο προσφορές από δύο ανεξάρτητους μεταξύ τους προμηθευτές) που υποβάλλονται από τον δυνητικό δικαιούχο.

iii) *Δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών*

Το εύλογο του προϋπολογισμού για υπηρεσίες μπορεί να βασισθεί στο πραγματικό κόστος από παρεμφερείς πράξεις που έχουν υλοποιηθεί, λαμβάνοντας υπόψη τις επικρατούσες συνθήκες της αγοράς κατά το χρόνο αξιολόγησης της πρότασης.

iv) *Υλοποίηση έργων με ίδια μέσα*

Το εύλογο του κόστους στα έργα που υλοποιούνται με ίδια μέσα τεκμηριώνεται από την ανάλυση του προϋπολογισμού των επί μέρους κατηγοριών δαπανών στο *Τεχνικό Παράρτημα Υλοποίησης με Ίδια Μέσα ή στο Έντυπο Ανάλυσης Κόστους (ΕΑΚ) στην περίπτωση αρχαιολογικών ερευνών/εργασιών, που υλοποιούνται με ίδια μέσα,* που συνυποβάλλει ο δικαιούχος με την πρότασή του (Τεχνικό Δελτίο Πράξης). Στο ΕΑΚ πρέπει να αποτυπώνονται κατ' ελάχιστον: η περιγραφή του φυσικού αντικειμένου, των πακέτων εργασίας και των παραδοτέων, ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα και προϋπολογισμός του υποέργου, με περιγραφή του αριθμού, των ειδικοτήτων και της διάρκειας απασχόλησης του απαραίτητου προσωπικού, των αμοιβών τους και των λοιπών αναγκαίων δαπανών για την υλοποίηση του υποέργου, κατ' αντιστοιχία με τις κατηγορίες δαπανών των ΤΔΥ.

Η ΔΑ εξετάζει το εύλογο του προϋπολογισμού κάθε κατηγορίας δαπάνης που κρίνεται ως απαραίτητη για την υλοποίηση του φυσικού αντικειμένου, στη βάση τεκμηρίωσης που συνυποβάλλει ο δυνητικός δικαιούχος όπως π.χ. μισθοδοτικές καταστάσεις του

μισθοδοτούμενου προσωπικού που θα απασχοληθεί στην εκτέλεση του έργου, μη δεσμευτικές προσφορές για προμήθειες ή υπηρεσίες, ενδεικτικά κόστη μετακινήσεων κ.λπ., λαμβάνοντας υπόψη και τις απαιτήσεις επιλεξιμότητας για την κάθε κατηγορία δαπάνης βάσει των κανόνων επιλεξιμότητας.

Σημειώνεται ότι το εύλογο του προϋπολογισμού δαπανών, δραστηριοτήτων ή ενεργειών που χρηματοδοτούνται με χρήση επιλογών απλοποιημένου κόστους θεωρείται ότι εξασφαλίζεται εφόσον οι επιλογές αυτές προβλέπονται στην πρόσκληση και η επιλογή απλοποιημένου κόστους (μοναδιαίο κόστος, κατ΄αποκοπή ποσό, κατ' αποκοπή ποσοστό) καλύπτει κατηγορίες δαπανών που είναι επιλέξιμες και αναγκαίες για την υλοποίηση των προτεινόμενων δραστηριοτήτων/ ενεργειών.

γ) ***Η ορθή κατανομή του προϋπολογισμού.*** Εξετάζεται η ορθή κατανομή του προϋπολογισμού στις επιμέρους κατηγορίες δαπανών σε σχέση με το προτεινόμενο φυσικό αντικείμενο/παραδοτέα της πράξης.

➲ *Το κριτήριο είναι δυαδικό (ναι/όχι). Σημειώνεται ότι δεν μπορεί να ενταχθεί πράξη, η οποία συμβάλλει αρνητικά στο κριτήριο. Η ΔΑ δύναται να προβεί σε αναπροσαρμογή του π/υ της πράξης ή και των επιμέρους δράσεων/κατηγοριών δαπανών, όπου κρίνει απαραίτητο.*

✓ **Ρεαλιστικότητα του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης**

Εξετάζεται η ρεαλιστικότητα του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης της προτεινόμενης πράξης σε σχέση με:

α) το φυσικό αντικείμενο (μέγεθος, πολυπλοκότητα, κ.λπ.),

β) την επιλεγμένη μέθοδο υλοποίησης π.χ. διαγωνιστική διαδικασία, αυτεπιστασία, επιταγές εισόδου (voucher), κ.λπ.,

γ) το επίπεδο ωριμότητας της προτεινόμενης πράξης σχετικά με την έκδοση κανονιστικών αποφάσεων που απαιτούνται για την υλοποίησή της, όπως προκήρυξη για επιλογή ωφελούμενων, υπουργικές αποφάσεις εφαρμογής, κ.λπ.,

δ) τους ενδεχόμενους κινδύνους που συνδέονται με την υλοποίηση της πράξης π.χ. διοικητικές ή δικαστικές εμπλοκές, πιθανές καθυστερήσεις σχετικά με την έκδοση κανονιστικών αποφάσεων που απαιτούνται για την υλοποίηση της πράξης κ.λπ.

ε) τη διασφάλιση της έγκαιρης ενεργοποίησης δράσεων και την πρόβλεψη συστηματικής συλλογής στοιχείων για την εκτίμηση προόδου υλοποίησης του φυσικού αντικειμένου της Πράξης. Στο εν λόγω υποκριτήριο, εξετάζεται εάν ο δυνητικός δικαιούχος έχει προβλέψει την ύπαρξη μηχανισμού/διαδικασιών/εργαλείων για την έγκαιρη έναρξη των σχεδιαζόμενων δράσεων καθώς και τη συλλογή στοιχείων ανά τακτά χρονικά διαστήματα με σκοπό την εκτίμηση της προόδου υλοποίησης του φυσικού αντικειμένου και τη λήψη βελτιωτικών μέτρων για την αντιμετώπιση τυχόν καθυστερήσεων.

Επικουρικά μπορούν να χρησιμοποιηθούν χρονοδιαγράμματα συναφών πράξεων που έχουν υλοποιηθεί με βάση την πρότερη εμπειρία της ΔΑ και άλλα διαθέσιμα εργαλεία.

➲ *Το κριτήριο είναι δυαδικό (ναι/όχι). Σημειώνεται ότι δεν μπορεί να ενταχθεί πράξη, η οποία συμβάλλει αρνητικά στο κριτήριο. Η ΔΑ δύναται να προβεί σε αναπροσαρμογή του χρονοδιαγράμματος της πράξης, όπου κρίνει απαραίτητο.*

Στις περιπτώσεις συγκριτικής αξιολόγησης εφαρμόζεται ο συντελεστής στάθμισης στο βαθμολογούμενο κριτήριο. Στις περιπτώσεις άμεσης αξιολόγησης γίνεται δυαδική βαθμολόγηση με αντιστοίχιση των ποσοτικών τιμών (βαθμός επιμέρους κριτηρίου) σε ΝΑΙ/ΟΧΙ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΕΣΠΑ 2021-2027
Πρόγραμμα Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή

(βαθμός ≥ ελάχιστης βαθμολογίας κριτηρίου αντιστοιχεί σε ΝΑΙ), χωρίς εφαρμογή συντελεστή στάθμισης.

2η ΟΜΑΔΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ: Τήρηση θεσμικού πλαισίου και ενσωμάτωση οριζόντιων πολιτικών

✓ **Τήρηση θεσμικού πλαισίου σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, μελετών, προμηθειών και υπηρεσιών.** Εξετάζεται εάν το προτεινόμενο στο ΤΔΠ θεσμικό πλαίσιο υλοποίησης των υποέργων συνάδει με το εθνικό και ενωσιακό δίκαιο ως προς τις διαδικασίες ανάθεσης δημόσιων συμβάσεων.

Εφόσον έχουν προηγηθεί της υποβολής της πρότασης σχετικές ενέργειες, εξετάζεται εάν ο δικαιούχος έχει τηρήσει μέχρι τη στιγμή της υποβολής της πρότασης, τους κατά περίπτωση ισχύοντες εθνικούς και ενωσιακούς κανόνες για την προτεινόμενη πράξη.

Για τις περιπτώσεις ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων εφαρμόζονται τα προβλεπόμενα στις διαδικασίες έγκρισης σταδίων δημοσίων συμβάσεων του Εγχειριδίου Διαδικασιών του ΣΔΕ.

Οι συμβάσεις (ή σχέδιο αυτών) του άρθρου 12 ν. 4412/2016 και των άρθρων 646 έως 654 του ν. 5314/2026 (συμβάσεις μεταξύ φορέων του δημοσίου τομέα) ελέγχονται και συμπληρώνεται η σχετική *Λίστα Ελέγχου Δημοσίων Συμβάσεων Μεταξύ Φορέων του Δημοσίου*, αρχικά από τον δικαιούχο και υποβάλλεται με το ΤΔΠ. Κατά την αξιολόγηση, η *Λίστα Ελέγχου* ελέγχεται από τη ΔΑ και στο φύλλο αξιολόγησης πράξης συμπληρώνεται το αποτέλεσμα του ελέγχου με συνημμένη τη *Λίστα Ελέγχου*. Στους *ειδικούς όρους του Παραρτήματος Ι της Απόφασης Ένταξης* συμπληρώνονται οι παρατηρήσεις της ΔΑ επί του σχεδίου σύμβασης και ορίζεται η ημερομηνία που ο δικαιούχος υποβάλλει την υπογεγραμμένη σύμβαση.

Στις περιπτώσεις που κατά τη διαδικασία της εξέτασης των σταδίων δημοσίων συμβάσεων εντοπιστεί παρατυπία, στη διατύπωση γνώμης ορίζονται τα προτεινόμενα διορθωτικά μέτρα ή το ποσοστό της κατ' αποκοπή διόρθωσης που επιβάλλεται από τη ΔΑ, λαμβάνοντας υπόψη τα ειδικά οριζόμενα στην απόφαση της Επιτροπής C (2019) 3452 final/14.5.2019 (κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ για δημοσιονομικές διορθώσεις σε δημόσιες συμβάσεις).

➲ *Το κριτήριο είναι δυαδικό (ναι/όχι).*

✓ **Τήρηση θεσμικού πλαισίου πλην δημοσίων συμβάσεων όπως σύναψη συμβάσεων φορέων που δεν έχουν την ιδιότητα της Αναθέτουσας Αρχής/Αναθέτοντος Φορέα** *(άρθρο 43 ΥΑ επιλεξιμότητας δαπανών)*. Για τις περιπτώσεις που δεν εμπίπτουν στους κανόνες δημοσίων συμβάσεων εξετάζεται η τήρηση του ειδικότερου πλαισίου που θεσπίζεται για τις ανάγκες διαχείρισης, παρακολούθησης, ελέγχου και εφαρμογής συγκεκριμένου τύπου πράξεων/υποέργων. Εξετάζεται δηλαδή, εάν η υλοποίηση της προτεινόμενης πράξης/υποέργου σχεδιάστηκε κατά τρόπο συμβατό με τα οριζόμενα στο εκάστοτε θεσμικό πλαίσιο.

Ειδικότερα, για δικαιούχους οι οποίοι δεν έχουν την ιδιότητα της Αναθέτουσας Αρχής και δεν υποχρεούνται στην τήρηση της νομοθεσίας περί δημοσίων συμβάσεων καθώς οι συμβάσεις οι οποίες συνάπτονται από αυτούς δεν φέρουν δημόσιο χαρακτήρα αλλά αποτελούν συμβάσεις ιδιωτικού δικαίου διεπόμενες από τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα, έχουν υποχρέωση τήρησης των ειδικών προϋποθέσεων επιλεξιμότητας των δαπανών στις οποίες προβαίνουν.

Στο άρθρο 43 παρ. 1 της ΥΑ 114947 «Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027» ορίζεται ότι *οι δαπάνες συγχρηματοδοτούμενων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών είναι επιλέξιμες εφόσον ο δικαιούχος προβεί στη σύναψή τους σύμφωνα με τα οριζόμενα στο θεσμικό του πλαίσιο, σύμφωνα με τους κανόνες και αρχές όπως εξειδικεύονται*

στο Εγχειρίδιο Διαδικασιών ΣΔΕ και σύμφωνα με τις αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, ίσης μεταχείρισης και διαφάνειας. Το θεσμικό πλαίσιο συμβασιοποίησης του αντικειμένου της πράξης οφείλει επιπροσθέτως -στην περίπτωση των εν λόγω φορέων- να συμμορφώνεται με τις προβλέψεις που ορίζονται στην παρ. 2 του άρθρου 43.

Κατά την αξιολόγηση των προτάσεων, στο υποβληθέν ΤΔΠ, ελέγχεται ότι αναφέρεται το θεσμικό πλαίσιο (ΤΔΠ> ΤΜΗΜΑ Δ > ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΠΡΑΞΗΣ > ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ή/και ΤΜΗΜΑ ΣΤ > ΠΛΑΙΣΙΟ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΥΠΟΕΡΓΟΥ > ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ / ΕΦΑΡΜΟΖΟΜΕΝΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ) και ότι οι σχετικοί κανόνες για τον τρόπο υλοποίησης αναλύονται περαιτέρω και περιλαμβάνονται σε ένα δεσμευτικό -ανάλογα με το είδος του φορέα- κείμενο, το οποίο βρίσκεται στην καρτέλα του δικαιούχου αλλά και επισυνάπτεται στο ΤΔΠ. Γενική και αόριστη παραπομπή στο ν. 4412/2016 και στην αναλογική εφαρμογή του, δεν πληροί την υποχρέωση αυτή. Η ΔΑ αξιολογεί την καταλληλότητα και προσφορότητα της εν λόγω διαδικασίας υλοποίησης.

➲ *Το κριτήριο είναι δυαδικό (ναι/όχι).*

✓ **Τήρηση του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.**

Κατά την αξιολόγηση της πρότασης, η ΔΑ λαμβάνει υπόψη το Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΧΘΔ) και την τήρηση των αρχών και των δικαιωμάτων του. Για το λόγο αυτό χρησιμοποιείται η «*Υποστηρικτική Λίστα κατά την αξιολόγηση, και επαλήθευση των πράξεων βάσει του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων*», η οποία δίνει κατευθυντήριες οδηγίες ως προς την τήρηση των αρχών και των δικαιωμάτων του ΧΘΔ. Τα σχετικά θεμελιώδη δικαιώματα που εξετάζονται είναι ενδεικτικά τα ακόλουθα: 8 Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, 16 Επιχειρηματική ελευθερία, 21 Απαγόρευση διακρίσεων, 23 Ισότητα ανδρών και γυναικών, 26 Ένταξη ατόμων με αναπηρίες, 37 Προστασία του περιβάλλοντος, 41 Χρηστή διοίκηση, 42 Πρόσβαση στα έγγραφα και ανάλογα τις προς αξιολόγηση προτάσεων και: 16 Επιχειρηματική ελευθερία, 17 Ιδιοκτησία, 33 Οικογενειακή και επαγγελματική ζωή, 36 Πρόσβαση στις υπηρεσίες οικονομικού ενδιαφέροντος, 38 Προστασία του καταναλωτή.

Εφόσον η ΔΑ έχει υπόνοια/ένδειξη μη συμμόρφωσης σε αρχή ή δικαίωμα του ΧΘΔ λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για τη βελτίωση της πρότασης. Στην περίπτωση που η πρόταση δεν μπορεί να βελτιωθεί, η ΔΑ απορρίπτει την πρόταση.

➲ *Το κριτήριο είναι δυαδικό (ναι/όχι).*

✓ **Συμβατότητα της πράξης με τους κανόνες του ανταγωνισμού και των κρατικών ενισχύσεων.** Εξετάζεται εάν η πράξη είναι συμβατή με τους κανόνες του ανταγωνισμού και των κρατικών ενισχύσεων, σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται σε σχετικές εγκύκλιους της ΕΥΚΕ-ΧΕ αναφορικά με τον έλεγχο συμβατότητας προτεινόμενων προς χρηματοδότηση πράξεων με τους κανόνες ανταγωνισμού και κρατικών ενισχύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στην περίπτωση που η πράξη είναι κρατική ενίσχυση θα πρέπει να αποτυπώνονται οι ενέργειες στις οποίες έχει προβεί ο δικαιούχος ώστε να διασφαλίσει εκ των προτέρων το συμβιβάσιμο της χορηγούμενης ενίσχυσης με το δίκαιο του ανταγωνισμού περί κρατικών ενισχύσεων. Λαμβάνοντας υπόψη ότι η έννοια της κρατικής ενίσχυσης είναι μία αντικειμενική και νομική έννοια που ορίζεται απευθείας από την Συνθήκη και ερμηνεύεται από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στο συνημμένο Παράρτημα ΙΙ δίνονται

κατευθύνσεις / οδηγίες ώστε να εξετάζεται εάν η πράξη είναι κρατική ενίσχυση. Στην περίπτωση που η πράξη δεν είναι κρατική ενίσχυση θεωρείται ότι ικανοποιείται το κριτήριο.

➲ *Το κριτήριο είναι δυαδικό (ναι/όχι).*

✓ **Προάσπιση και προαγωγή της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών.** Εξετάζεται εάν η προτεινόμενη πράξη έχει διαφορετικό αντίκτυπο στις γυναίκες και στους άντρες. Σημειώνεται ότι η αρχή της ισότητας δεν αποκλείει τη διατήρηση ή τη θέσπιση μέτρων που προβλέπουν ειδικά πλεονεκτήματα υπέρ του υποεκπροσωπούμενου φύλου. Εξετάζεται εάν η πράξη συνεκτιμά και υπερασπίζει την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών και ενσωματώνει τη διάσταση του φύλου. Η θετική απάντηση στην εξέταση του κριτηρίου εξασφαλίζεται και στην περίπτωση που η πράξη αφορά στο σύνολο του πληθυσμού και ως εκ τούτου ωφελούνται με τον ίδιο τρόπο οι γυναίκες και οι άνδρες, χωρίς καμία διάκριση.

➲ *Το κριτήριο είναι δυαδικό (ναι/όχι).*

✓ **Αποτροπή κάθε διάκρισης λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού.** Εξετάζεται εάν η προτεινόμενη πράξη αποτρέπει κάθε διάκριση λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού.

➲ *Το κριτήριο είναι δυαδικό (ναι/όχι).*

✓ **Εξασφάλιση της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρία.** Εξετάζεται πώς η πράξη διασφαλίζει την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο. Σε περίπτωση κατά την οποία έχει ήδη αρχίσει η υλοποίηση της πράξης και δεν έχει γίνει σχετική πρόβλεψη για ΑμεΑ, εφόσον απαιτείται από τη φύση της πράξης και την κείμενη νομοθεσία, η θετική αξιολόγηση θα πρέπει να τεκμηριώνεται με τη δέσμευση του δικαιούχου ότι θα αναλάβει όλες τις δαπάνες προσαρμογής για την εξασφάλιση προσβασιμότητας σε ΑμεΑ με δικά του έξοδα. Για την εξειδίκευση του κριτηρίου αυτού επισυνάπτεται σχετικό *Παράρτημα Ι.*

Ειδικά για το εν λόγω κριτήριο διευκρινίζεται ότι η θετική απάντηση («ΝΑΙ») καλύπτει τις ακόλουθες περιπτώσεις:

- Στην πράξη περιλαμβάνονται όλες οι απαιτήσεις, σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, ώστε να εξασφαλίζεται η προσβασιμότητα στα ΑμεΑ.
- Δεν προβλέπονται απαιτήσεις για την εξασφάλιση της προσβασιμότητας σε ΑμεΑ, λαμβάνοντας υπόψη τη φύση της πράξης βάσει της οποίας δεν κωλύεται ή δεν απαιτείται η προσβασιμότητα σε ΑμεΑ.

➲ *Το κριτήριο είναι δυαδικό (ναι/όχι).*

Σημειώνεται ότι δεν μπορεί να ενταχθεί πράξη, η οποία συμβάλλει αρνητικά έστω και σε ένα από τα παραπάνω εφαρμοζόμενα κριτήρια. Η τιμή ΝΑΙ δύναται να δοθεί υπό προϋποθέσεις ή αναπροσαρμογές της προτεινόμενης πράξης, που αποφασίζει η ΔΑ.

3η ΟΜΑΔΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ: Σκοπιμότητα πράξης (συντελεστής στάθμισης 60%)

Προκειμένου να αξιολογηθεί η σκοπιμότητα μιας πράξης αυτή εξετάζεται ως προς τα παρακάτω κριτήρια:

✓ **Αναγκαιότητα υλοποίησης (συντελεστής στάθμισης 10%)**: Εξετάζεται η τεκμηρίωση για την αναγκαιότητα υλοποίησης της προτεινόμενης πράξης και ο τρόπος με τον οποίο η πράξη συμβάλλει

στην αντιμετώπιση της ανάγκης ή του προβλήματος που έχει εντοπιστεί ή/και στην αποτυχία της αγοράς που έχει προσδιοριστεί, καθώς και το βαθμό συμβολής της προτεινόμενης πράξης στην κάλυψη/αντιμετώπιση των αναγκών σε σχέση με την κρισιμότητα του προβλήματος στο πλαίσιο του συγκεκριμένου ειδικού στόχου/κατηγορίας δράσεων.

➲ *Το κριτήριο αυτό βαθμολογείται με ελάχιστη αποδεκτή βαθμολογία. Η κλίμακα της βαθμολογίας ορίζεται από 1 έως 10 (με ακρίβεια πρώτου δεκαδικού ψηφίου). Η ελάχιστη αποδεκτή βαθμολογία ορίζεται σε επτά (7). Πρόταση με βαθμολογία χαμηλότερη της ελάχιστα αποδεκτής απορρίπτεται.*

✓ **Αποτελεσματικότητα (συντελεστής στάθμισης 15%):** Εξετάζεται η συμβολή της προτεινόμενης πράξης στην επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί σε επίπεδο δεικτών, όπως προσδιορίζονται στην πρόσκληση.

Ο βαθμός συμβολής εκφράζεται ως το πηλίκο των τιμών ενός δείκτη εκροής για την πράξη προς τον δείκτη εκροής που αναφέρεται στην πρόσκληση. Η ΔΑ δύναται να αναφέρει στην πρόσκληση τον δείκτη εκροής του ειδικού στόχου ή εναλλακτικά τον δείκτη εκροής της δράσης/υποδράσης όπως αυτός έχει προκύψει από την εξειδίκευση των δράσεων. Δηλαδή

Πν = (δείκτης εκροής της πράξης) / (δείκτης εκροής πρόσκλησης).

Εφόσον η πράξη συνεισφέρει σε δύο ή περισσότερους δείκτες εκροών, η ΔΑ δύναται:

- να καθορίσει ένα δείκτη εκροής, βάσει του οποίου εξετάζεται η συμβολή της πράξης σε σχέση με τον ειδικό στόχο, ή
- να καθορίσει συντελεστές στάθμισης (α, β, .. ν) στους δείκτες εκροών για να υπολογίσει τον βαθμό συμβολής της πράξης. Δηλαδή

Πν = α*Πν1+β*Πν2+…

Για τον υπολογισμό του βαθμού του κριτηρίου, διακρίνονται οι ακόλουθες καταστάσεις:

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	ΒΑΘΜΟΣ
Πν ≥ 1	**10**
Πν < 1	**10 * Πν**

Ο ως άνω τύπος δεν εφαρμόζεται σε περιπτώσεις όπως ενδεικτικά άμεση αξιολόγηση με πολλαπλούς δυνητικούς δικαιούχους ή αξιολόγηση προτάσεων με χρονοπρογραμματισμό σταδιακής ενεργοποίησης του συνόλου της πρόσκλησης. Στις περιπτώσεις αυτές εξετάζεται η συμβολή της προτεινόμενης πράξης σύμφωνα με την αναλογική τιμή-στόχο που έχει προσδιοριστεί/υπολογιστεί ανά φορέα/δράση/υποδράση σε επίπεδο πρόσκλησης ή με άλλη παρεχόμενη από το δυνητικό δικαιούχο τεκμηρίωση.

➲ *Το κριτήριο αυτό βαθμολογείται με ελάχιστη αποδεκτή βαθμολογία. Η κλίμακα της βαθμολογίας ορίζεται από 1 έως 10 (με ακρίβεια πρώτου δεκαδικού ψηφίου). Η ελάχιστη αποδεκτή βαθμολογία ορίζεται σε επτά (7). Πρόταση με βαθμολογία χαμηλότερη της ελάχιστα αποδεκτής απορρίπτεται.*

✓ **Αποδοτικότητα (συντελεστής στάθμισης 15%):** Εξετάζεται η βέλτιστη σχέση μεταξύ του ποσού της στήριξης (προτεινόμενος προϋπολογισμός πράξης) και της επίτευξης των στόχων (αναμενόμενες εκροές της προτεινόμενης πράξης). Η αποδοτικότητα Πν εκφράζεται ως το πηλίκο

$$\Pi v = \frac{(\text{δείκτης εκροής της πράξης / δείκτης εκροής πρόσκλησης})}{(\text{προϋπολογισμός πράξης / προϋπολογισμός πρόσκλησης})}$$

όπου, ο προϋπολογισμός που αναφέρεται στην πρόσκληση έχει προκύψει από την εξειδίκευση των δράσεων/υποδράσεων.

Εφόσον η προτεινόμενη πράξη συνεισφέρει σε δύο ή περισσότερους δείκτες εκροών, η ΔΑ δύναται:

- να καθορίσει ένα δείκτη εκροής, βάσει του οποίου εξετάζεται η συμβολή της πράξης σε σχέση με τον ειδικό στόχο, ή
- να καθορίσει συντελεστές στάθμισης και να υπολογίσει το συνολικό πηλίκο Πν όπως παρουσιάστηκε παραπάνω.

Για τον υπολογισμό του βαθμού του κριτηρίου, διακρίνονται οι ακόλουθες καταστάσεις:

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	ΒΑΘΜΟΣ
Πν ≥ 1	**10**
Πν < 1	**10 * Πν**

Ο ως άνω τύπος δεν εφαρμόζεται σε περιπτώσεις όπως ενδεικτικά άμεση αξιολόγηση με πολλαπλούς δυνητικούς δικαιούχους ή αξιολόγηση προτάσεων με χρονοπρογραμματισμό σταδιακής ενεργοποίησης του συνόλου της πρόσκλησης. Στις περιπτώσεις αυτές εξετάζεται η συμβολή της προτεινόμενης πράξης σύμφωνα με την αναλογική τιμή-στόχο που έχει προσδιοριστεί/υπολογιστεί ανά φορέα/δράση/υποδράση σε επίπεδο πρόσκλησης ή με άλλη παρεχόμενη από το δυνητικό δικαιούχο τεκμηρίωση.

➲ *Το κριτήριο αυτό βαθμολογείται με ελάχιστη αποδεκτή βαθμολογία. Η κλίμακα της βαθμολογίας ορίζεται από 1 έως 10 (με ακρίβεια πρώτου δεκαδικού ψηφίου). Η ελάχιστη αποδεκτή βαθμολογία ορίζεται σε ορίζεται σε επτά (7). Πρόταση με βαθμολογία χαμηλότερη της ελάχιστα αποδεκτής απορρίπτεται.*

✓ **Βιωσιμότητα, λειτουργικότητα, αξιοποίηση (συντελεστής στάθμισης 10%):** Ο δικαιούχος θα πρέπει να περιγράψει τον τρόπο με τον οποίο τα παραδοτέα/αποτελέσματα της προτεινόμενης πράξης θα έχουν ευρύτερη αξιοποίηση/επίδραση συμβάλλοντας σε προστιθέμενη αξία για την κοινωνία. Σε περίπτωση πράξεων, όπου απαιτείται συντήρηση και λειτουργία μετά την ολοκλήρωσή της, ο δικαιούχος, εκτός από την αναφορά του αρμόδιου φορέα για τη λειτουργία και συντήρηση, θα πρέπει να προβλέπει τις αναγκαίες ενέργειες με συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα και πόρους ή μηχανισμούς προκειμένου να εξασφαλιστεί η συντήρηση και λειτουργία. Ειδικότερα, στις περιπτώσεις που η πράξη παράγει καθαρά έσοδα μετά την ολοκλήρωσή της, η ΔΑ εξετάζει εάν καλύπτονται οι δαπάνες λειτουργίας και συντήρησης, βάσει των χρηματοοικονομικών στοιχείων που υποβάλλει ο δικαιούχος σύμφωνα με τα στοιχεία που ζητούνται από την πρόσκληση.

Κατά περίπτωση και ανάλογα με τον τύπο των δράσεων, η ΔΑ δύναται να προσδιορίζει στην πρόσκληση τα απαραίτητα στοιχεία/τεκμήρια που απαιτούνται για την αξιολόγηση αυτού του κριτηρίου.

Σημειώνεται ότι κατά την ολοκλήρωση μίας πράξης θα πρέπει να εξασφαλίζεται η λειτουργικότητά της.

- ➲ *Το κριτήριο αυτό βαθμολογείται με ελάχιστη αποδεκτή βαθμολογία. Η κλίμακα της βαθμολογίας ορίζεται από 1 έως 10 (με ακρίβεια πρώτου δεκαδικού ψηφίου). Η ελάχιστη αποδεκτή βαθμολογία ορίζεται σε επτά (7). Πρόταση με βαθμολογία χαμηλότερη της ελάχιστα αποδεκτής απορρίπτεται.*

✓ **Καινοτομία (συντελεστής στάθμισης 10%):** Εξετάζεται ο βαθμός καινοτομίας της πρότασης σε ό,τι αφορά τη σύλληψη, τη στόχευση ή/και την εφαρμογή της. Ενδεικτικά, εξετάζεται εάν η πρόταση:

- προβλέπει καινοτόμες μεθόδους για την υλοποίηση της πράξης (π.χ. χρήση νέων ψηφιακών εργαλείων, εφαρμογή καινοτόμων προσεγγίσεων μεταφοράς τεχνογνωσίας και ανάπτυξης δεξιοτήτων)
- περιλαμβάνει ένα πλέγμα καινοτόμων δράσεων, μέτρων, συνεργασιών, δικτυώσεων, μηχανισμών κ.ά. με σκοπό την αντιμετώπιση των στρατηγικών προκλήσεων.

- ➲ *Το κριτήριο αυτό βαθμολογείται με ελάχιστη αποδεκτή βαθμολογία. Η κλίμακα της βαθμολογίας ορίζεται από 1 έως 10 (με ακρίβεια πρώτου δεκαδικού ψηφίου). Η ελάχιστη αποδεκτή βαθμολογία ορίζεται σε επτά (7). Πρόταση με βαθμολογία χαμηλότερη της ελάχιστα αποδεκτής απορρίπτεται.*

Στις περιπτώσεις συγκριτικής αξιολόγησης εφαρμόζονται οι συντελεστές στάθμισης ανά επιμέρους βαθμολογούμενο κριτήριο. Στις περιπτώσεις άμεσης αξιολόγησης γίνεται δυαδική βαθμολόγηση με αντιστοίχηση των ποσοτικών τιμών (βαθμοί επιμέρους κριτηρίων) σε ΝΑΙ/ΟΧΙ (βαθμός ≥ ελάχιστης βαθμολογίας κριτηρίου αντιστοιχεί σε ΝΑΙ), χωρίς εφαρμογή συντελεστών στάθμισης.

4η ΟΜΑΔΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ: Ωριμότητα (συντελεστής στάθμισης 15%)

Το κριτήριο καλύπτει ενδεικτικά τα ακόλουθα:

✓ **Στάδιο εξέλιξης των απαιτούμενων ενεργειών ωρίμανσης της πράξης:** Εξετάζεται ο βαθμός ωριμότητας της πράξης από την άποψη της εξέλιξης των απαιτούμενων ενεργειών προετοιμασίας (μελέτες, έρευνες, εγκρίσεις μελετών, τεύχη δημοπράτησης, κ.λπ.) για την έναρξη της υλοποίησής της. Η αξιολόγηση της ωριμότητας της προτεινόμενης πράξης μπορεί να διενεργείται ανά υποέργο και η εκτίμηση της συνολικής ωριμότητας της πράξης προκύπτει από τον μέσο όρο ή τον σταθμισμένο μέσο όρο των επιμέρους τιμών. Η στάθμιση επιλέγεται ανάλογα με το είδος και τη φύση της πράξης και τις απαιτούμενες αλληλουχίες ανάμεσα στα υποέργα, ώστε να εξασφαλίζεται ότι η συνολική ωριμότητα μίας πράξης αξιολογείται με βάση την ωριμότητα των υποέργων εκείνων που την επηρεάζουν περισσότερο.

✓ **Βαθμός προόδου διοικητικών ή άλλων ενεργειών**: Εξετάζεται ο βαθμός προόδου συγκεκριμένων διοικητικών ή άλλων ενεργειών, πέραν αυτών που εξετάζονται στο πλαίσιο του προηγούμενου κριτηρίου, οι οποίες είναι απαραίτητες για την υλοποίηση της προτεινόμενης πράξης (π.χ. αδειοδοτήσεις, εγκρίσεις από συμβούλια κ.λπ.).

- ➲ *Το κριτήριο της 4ης Ομάδας βαθμολογείται με ελάχιστη αποδεκτή βαθμολογία. Η κλίμακα της βαθμολογίας ορίζεται από 1 έως 10 (με ακρίβεια πρώτου δεκαδικού ψηφίου). Η ελάχιστη αποδεκτή βαθμολογία ορίζεται σε επτά (7). Πρόταση με βαθμολογία χαμηλότερη της ελάχιστα αποδεκτής απορρίπτεται.*

Στις περιπτώσεις συγκριτικής αξιολόγησης εφαρμόζεται ο συντελεστής στάθμισης του βαθμολογούμενου κριτηρίου. Στις περιπτώσεις άμεσης αξιολόγησης γίνεται δυαδική βαθμολόγηση με αντιστοίχιση της ποσοτικής τιμής σε ΝΑΙ/ΟΧΙ (βαθμός ≥ ελάχιστης βαθμολογίας κριτηρίου αντιστοιχεί σε ΝΑΙ), χωρίς εφαρμογή συντελεστή στάθμισης.

2.4 Διαδικασία αξιολόγησης των επιμέρους κατηγοριών κριτηρίων

Η διαδικασία αξιολόγησης εφαρμόζεται **διαδοχικά για τις επιμέρους κατηγορίες κριτηρίων** με τη σειρά που κρίνει η ΔΑ. Σε περίπτωση που πρόταση αποκλείεται σύμφωνα με το αποτέλεσμα αξιολόγησης μιας κατηγορίας κριτηρίων, η ΔΑ διακόπτει την αξιολόγηση. Ωστόσο, μπορεί να προβεί στην αξιολόγηση και άλλων κατηγοριών κριτηρίων ώστε η αιτιολογημένη απόρριψη της πρότασης να περιλαμβάνει κρίση σε μεγαλύτερο εύρος της πρότασης. Μια τέτοια επιλογή μπορεί κατά περίπτωση να είναι χρήσιμη προκειμένου να υποδειχθούν στον δυνητικό τελικό δικαιούχο και άλλες ελλείψεις και αδυναμίες της πρότασής του για το ενδεχόμενο μελλοντικής επανυποβολής της.

Το αποτέλεσμα της αξιολόγησης καθώς και η τεκμηρίωση κάθε κριτηρίου καταγράφεται στο **Φύλλο Αξιολόγησης Πράξης.**

Στον πίνακα που ακολουθεί αποτυπώνονται συνοπτικά οι κατευθύνσεις σχετικά με τα κριτήρια επιλογής πράξεων.

3. ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ

Αρχικός έλεγχος συμβατότητας της πρότασης από το ΟΠΣ
✓ Η ημερομηνία υποβολής της πρότασης είναι εντός της προθεσμίας που τίθεται στην πρόσκληση. ✓ Ο αιτούμενος προϋπολογισμός της πρότασης είναι εντός ορίων, εφόσον τίθενται στην πρόσκληση. ✓ Ο κύριος πράξης που έχει δηλωθεί στο Τεχνικό Δελτίο Πράξης περιλαμβάνεται στους δυνητικούς δικαιούχους που έχουν οριστεί στην πρόσκληση (όταν αυτοί είναι μοναδικά προσδιορισμένοι). ✓ Η περίοδος υλοποίησης της πρότασης εμπίπτει εντός της περιόδου επιλεξιμότητας των δαπανών, όπως αυτή ορίζεται στην πρόσκληση. ✓ Το Τεχνικό Δελτίο Πράξης είναι πλήρως συμπληρωμένο και έχουν απαντηθεί όλα τα ερωτήματα της υπεύθυνης δήλωσης του νόμιμου εκπροσώπου του δικαιούχου (π.χ. περί μη ολοκλήρωσης φυσικού αντικειμένου, μη διπλή χρηματοδότηση, κ.λπ.). ✓ Έχουν επισυναφθεί στο ΤΔΠ όλα τα απαιτούμενα συνοδευτικά έγγραφα, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην πρόσκληση.

ΣΤΑΔΙΟ Α: Έλεγχος πληρότητας και επιλεξιμότητας πρότασης		
ΚΡΙΤΗΡΙΟ		**ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗ**
1.	Δικαιούχος που εμπίπτει στην πρόσκληση	ναι/όχι
2.	Αρμοδιότητα του δικαιούχου να υλοποιήσει την πράξη	ναι/όχι
3.	Αρμοδιότητα του φορέα λειτουργίας και συντήρησης	ναι/όχι/δεν εφαρμόζεται
4.	Η πρόταση εμπίπτει στο στόχο πολιτικής, στην προτεραιότητα, στους ειδικούς στόχους, στα πεδία παρέμβασης και στους όρους που έχουν οριστεί στην πρόσκληση	ναι/όχι
5.	Τυπική πληρότητα της υποβαλλόμενης πρότασης	ναι/όχι
6.	Υποβολή αποφάσεων των αρμόδιων ή και συλλογικών οργάνων του δικαιούχου ή άλλων αρμοδίων οργάνων	ναι/όχι

ΣΤΑΔΙΟ Β: Αξιολόγηση των προτάσεων ανά ομάδα κριτηρίων				
ΟΜΑΔΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ		**ΚΡΙΤΗΡΙΟ**	**ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗ**	**ΣΤΑΘΜΙΣΗ**
1.1	***1η ΟΜΑΔΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ*** **Πληρότητα περιεχομένου πρότασης (25%)**	Πληρότητα και σαφήνεια του φυσικού αντικειμένου	Βαθμολογούμενο με ελάχιστη αποδεκτή βαθμολογία επτά (7)	25%
1.2		Συμβολή της πράξης στη σύνδεση των συστημάτων εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας σε κρίσιμους τομείς εθνικής και ευρωπαϊκής στρατηγικής σημασίας	ναι/όχι	
1.3		Έλεγχος μη διπλής χρηματοδότησης	ναι/όχι	
1.4		Ρεαλιστικότητα του προϋπολογισμού (*πληρότητα, εύλογο κόστους, ορθή κατανομή)*	ναι/όχι	
1.5		Ρεαλιστικότητα του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης	ναι/όχι	
2.1	***2η ΟΜΑΔΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ*** **Τήρηση θεσμικού πλαισίου και ενσωμάτωση οριζόντιων πολιτικών**	Τήρηση θεσμικού πλαισίου σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, μελετών, προμηθειών και υπηρεσιών	ναι/όχι	
2.2		Τήρηση θεσμικού πλαισίου πλην δημοσίων συμβάσεων όπως σύναψη συμβάσεων φορέων που δεν έχουν την ιδιότητα της Αναθέτουσας Αρχής/Αναθέτοντος Φορέα *(άρθρο 43 ΥΑ επιλεξιμότητας δαπανών)*	ναι/όχι	
2.3		Τήρηση του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ	ναι/όχι	
2.4		Συμβατότητα της πράξης με τους κανόνες του ανταγωνισμού και των κρατικών ενισχύσεων	ναι/όχι	
2.5		Προάσπιση και προαγωγή της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών	ναι/όχι	
2.6		Αποτροπή κάθε διάκρισης λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού	ναι/όχι	

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΕΣΠΑ 2021-2027
Πρόγραμμα Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή

ΣΤΑΔΙΟ Β: Αξιολόγηση των προτάσεων ανά ομάδα κριτηρίων				
ΟΜΑΔΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ		**ΚΡΙΤΗΡΙΟ**	**ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗ**	**ΣΤΑΘΜΙΣΗ**
2.7		Εξασφάλιση της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρία	ναι/όχι	
3.1	***3η ΟΜΑΔΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ*** **Σκοπιμότητα πράξης (60%)**	Αναγκαιότητα υλοποίησης	Βαθμολογούμενο με ελάχιστη αποδεκτή βαθμολογία επτά (7)	10%
3.2		Αποτελεσματικότητα	Βαθμολογούμενο με ελάχιστη αποδεκτή βαθμολογία επτά (7)	15%
3.3		Αποδοτικότητα	Βαθμολογούμενο με ελάχιστη αποδεκτή βαθμολογία επτά (7)	15%
3.4		Βιωσιμότητα, λειτουργικότητα, αξιοποίηση	Βαθμολογούμενο με ελάχιστη αποδεκτή βαθμολογία επτά (7)	10%
3.5		Καινοτομία	Βαθμολογούμενο με ελάχιστη αποδεκτή βαθμολογία επτά (7)	10%
4.1	***4η ΟΜΑΔΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ*** **Ωριμότητα πράξης (15%)**	Στάδιο εξέλιξης των απαιτούμενων ενεργειών ωρίμανσης της πράξης	Βαθμολογούμενο με ελάχιστη αποδεκτή βαθμολογία επτά (7)	15%
		Βαθμός προόδου διοικητικών ή άλλων ενεργειών		

Στις περιπτώσεις άμεσης αξιολόγησης γίνεται δυαδική βαθμολόγηση με αντιστοίχηση των ποσοτικών τιμών (βαθμοί επιμέρους κριτηρίων) σε ΝΑΙ/ΟΧΙ (βαθμός ≥ ελάχιστης βαθμολογίας κριτηρίου αντιστοιχεί σε ΝΑΙ), χωρίς εφαρμογή συντελεστών στάθμισης.

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΕΣΠΑ 2021-2027
Πρόγραμμα Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή